

‘Israelische artsen sluiten hun ogen voor martelingen’

PCATI en PHR vragen om richtlijnen en sancties

Volgens het rapport ‘Doctoring the evidence, abandoning the victim’ (Dokters aan het bewijs, de patiënt in de steek laten) zijn Israelische artsen ervan op de hoogte dat Palestijnse gevangenen worden gemarteld, maar houden de bewijzen hiervoor achter. Hoe kan dit gebeuren en belangrijker nog: wat kan er tegen worden gedaan? De samenstellers van het rapport, de Israelische mensenrechtenorganisaties Public Committee Against Torture in Israel (PCATI) en Physicians for Human Rights-Israel (PHR), proberen hierop een antwoord te geven.

‘Alles wat er voor nodig is om het kwaad te laten zegevieren, is dat goede mensen niets doen.’ Het is een veelzeggend citaat van de achttiende-eeuwse Ierse filosoof en politicus Edmund Burke waarmee het rapport van PCATI en PHR begint. Aanwijzingen dat artsen hun ogen sluiten voor martelingen zijn gebaseerd op ruim honderd verklaringen van Palestijnse gevangenen, gerapporteerd sinds 2007. Artsen zouden martelingen of de verdenking van martelen niet rapporteren aan medische instanties en de slachtoffers na behandeling rustig terugsturen naar de verhoorkamer.

De oorzaak voor de houding van de artsen zou vooral liggen bij de Israelische medische autoriteiten. Die zouden de betrokkenheid van de artsen bij martelingen ondersteunen en geen maatregelen nemen

om hun medische beroepsethiek te waarborgen. Artsen die vermoeden dat er sprake is van martelingen, kunnen nergens terecht. Daders worden niet bestraft en slachtoffers worden niet beschermd.

Een tweede reden voor het gedrag van de artsen zouden de omstandigheden zijn waaronder ze werken. Volgens de ethische commissie van Physicians for Human Rights dwingt de realiteit in de gevangenis de medici om de belangen van hun werkgevers – het gevangeniswezen – boven die van hun patiënten te stellen. Er zijn geen duidelijke regels en geen duidelijke instructies, waardoor de artsen onmogelijk hun werk naar behoren kunnen doen.

‘We verwachten dat medici hulpeloze mensen steunen. Tot onze grote verbazing is het tegendeel waar. Tegenover deze men-

sen, die verder alleen contact hebben met hun ondervragers, staan de medici, die de meest elementaire vorm van beschaving missen en op de hand zijn van de ondervragers’, aldus dr. Ishai Menoehin, directeur van het Public Committee Against Torture in Israel.

De twee Israelische mensenrechtenorganisaties vinden dat de medische autoriteiten – de medische dienst van de gevangenis, de Israelische Medische Vereniging en het ministerie van Gezondheid – het initiatief moeten nemen om de huidige praktijk te veranderen: ‘Het is hun taak om de artsen bij te staan in hun werken in hun ethische plichten, om een voldoende professioneel niveau te waarborgen. Ook moeten zij zorgen voor een werkomgeving die zoveel mogelijk gevrijwaard is van de druk van degenen die geen belang hebben bij het welzijn van de patiënt. De medische autoriteiten moeten er bovendien voor zorgen dat artsen die de ethische regels schenden worden bestraft.’

Vertaling en samenvatting: Anja Spoelstra

Vragen Kamerlid over het rapport over medeplichtigheid artsen

Op 7 november heeft het Tweede Kamerlid Frans Timmermans (PvdA) vragen gesteld aan minister van Buitenlandse zaken U. Rosenthal over het rapport van de twee Israelische mensenrechtenorganisaties. Hij vroeg of het klopt dat Israelische artsen geen aangifte doen van verwondingen die Palestijnen tijdens verhoren hebben opgelopen, of de minister dit zou willen veroordelen en of hij bereid zou zijn diens Israelische collega er op aan te spreken.

Op 29 november antwoordde de minister, dat hij inderdaad van het rapport heeft kennis genomen, maar dat hij niet kan beoordelen of de bevindingen van het rapport correct zijn. Aangezien

Israel ondertekenaar is van het VN-verdrag tegen Foltering en andere Wrede, Onmenselijke of Onterende Behandeling of Bestrafing van 1984, zou de discussie met Israel in eerste instantie moeten plaats vinden binnen het VN-Comité tegen Foltering. Voorts schrijft de minister: ‘Nederland voert bilateraal en via de EU een mensenrechtendialoog met Israel, onder meer over de naleving van de verplichtingen die het is aangegaan in het kader van internationale mensenrechtenverdragen. In die context kan de nakoming van internationale verplichtingen met betrekking tot detineren en verhoor van gevangenen aan de orde komen.’

Slecht zicht

M.A. werd gearresteerd op 11 juni 2008: hij was toen 22 jaar. Volgens zijn verklaring bonden soldaten zijn handen met plastic handboeien op zijn rug. De handboeien zaten zo strak dat de afdrukken ervan een week later nog te zien waren. Tijdens zijn arrestatie moest M.A. urenlang geknield zitten en mocht hij alleen met zijn vingertoppen de grond raken. Een soldaat sloeg hem een keer of tien in zijn gezicht. Ook sloeg de soldaat zijn hoofd tientallen keren tegen de bank die er stond. M.A. kreeg zo'n pijn in zijn ogen dat hij een maand later, toen hij zijn verklaring gaf, niet kon lezen.

Op 12 juni werd M.A. medisch onderzocht. Dit was de dag nadat hij door de soldaten was mishandeld. In het medische verslag staat achter 'klachten van de gevangene tijdens het onderzoek': 'Geen medicijngebruik of gevoeligheid voor medicijnen bekend. Twee maanden geleden betrokken bij een auto-ongeluk maar niet gewond, daarna voelde hij zich goed.' Onder 'opmerkingen van de arts' staat: 'Algehele conditie bevredigend, regelmatige hartslag', gevolgd door een onleesbare zin. En verderop: 'Op dit moment is een behandeling niet nodig', plus een handtekening van de arts. Hoewel M.A. in de twee weken erna nog een paar keer de kliniek bezocht, zijn geen aantekeningen gemaakt van zijn klachten. Pas op 26 juni werd opgetekend: 'Klaagt over pijn in tanden, ogen', met een handtekening van een andere arts.

Het is niet bekend of M.A. de artsen heeft verteld wat er met hem was gebeurd. Volgens zijn verklaring waren zijn verwondingen echter aanzienlijk en moeten ze verdacht zijn geweest. Als dit het geval was, zouden de artsen dit moeten hebben genoteerd, gefotografeerd en gerapporteerd, ook zonder expliciete toestemming van de gevangene.

M.A. werd op 30 juni, op verzoek van de rechtbank, naar een oogarts verwezen. In de terugverwijzing naar de rechtbank staat: 'Stelt dat hij is geslagen tijdens zijn arrestatie, klaagt dat hij zich niet goed voelt en klaagt over slecht zicht.' M.A. klaagde dus twee weken na zijn arrestatie tegen een rechter over zijn mishandeling en zijn verwondingen. Als de rechter, zo lang na de arrestatie, overtuigd was van de noodzaak van een medische behandeling, dan zou hetzelfde zeker moeten worden verwacht van een arts, wiens werk dit tenslotte is, aldus het rapport.

Op 21 juli 2008 werd namens M.A. een aanklacht ingediend bij de militaire advocaat-generaal, vanwege het geweld van de soldaten tijdens M.A.'s arrestatie. Op 5 april 2011 kregen PCATI en PHR-Israel bericht dat het dossier was gesloten. Op 18 april 2011 vroegen de mensenrechtenorganisaties of ze het dossier konden inzien, om te onderzoeken of een hoger beroep mogelijk was. Op dit verzoek is nog geen reactie gekomen.

FOTO: OREN ZIV/ACTIVISTILLS.ORG

Een Palestijnse gevangene wacht op zijn vrijlating

Door een hond gebeten

S.B. werd gearresteerd op 7 december 2009. In zijn verklaring beschrijft hij hoe hij gewond raakte en werd gebeten door een hond van de soldaten. Na een verblijf van een paar uur in de Hoewara-gevangenis bloedden zijn wonden nog steeds, en werd hij overgebracht naar de Kisjon-gevangenis voor verhoor. De volgende dag werd hij naar het Bnei Tzion medisch centrum bij Haifa gebracht.

S.B. beschrijft dat hij met handboeien om werd behandeld. Hij vertelde de arts dat zijn opgezwollen oog het gevolg was van een klap. De cipier die bij hem was probeerde een andere verklaring voor de verwonding te geven, maar de arts stelde dat de wond inderdaad door een klap was veroorzaakt. Hij wilde de wond fotograferen, maar de bewakers zeiden dat dit te veel tijd kostte. De arts stond er echter op dat een foto werd gemaakt. Daarna werd S.B. teruggebracht naar de gevangenis voor verder verhoor.

In de ontslagbrief van het medisch centrum valt te lezen: 'Zegt dat hij twee dagen geleden een klap kreeg tegen zijn hoofd, linkeroog en bovenrug, zonder bewusteloos te raken. Volledig bij bewustzijn, kalm tijdens het verhoor. Bloeduitstorting op linkeroog, schaafwond rechts op de bovenrug.' In een 'adviserend onderzoek' van het ziekenhuis worden de verwondingen op een vergelijkbare manier beschreven. Hoewel de artsen in het ziekenhuis dus de diagnose stelden dat S.B. het slachtoffer was van geweld tijdens zijn gevangenschap, verzuimden ze dit te rapporteren aan een externe instantie, en brachten ze hem terug naar zijn begeleiders.

Namens S.B. werd op 29 april 2010 een klacht ingediend bij de advocaat-generaal, bij de NPGIU (een landelijke instantie die gedrag van cipiers onderzoekt) en de militaire advocaat-generaal. De NPGIU antwoordde op 2 mei 2010 dat ze niet kon oordelen over de kwestie. De andere twee instanties hebben nog niet gereageerd.